

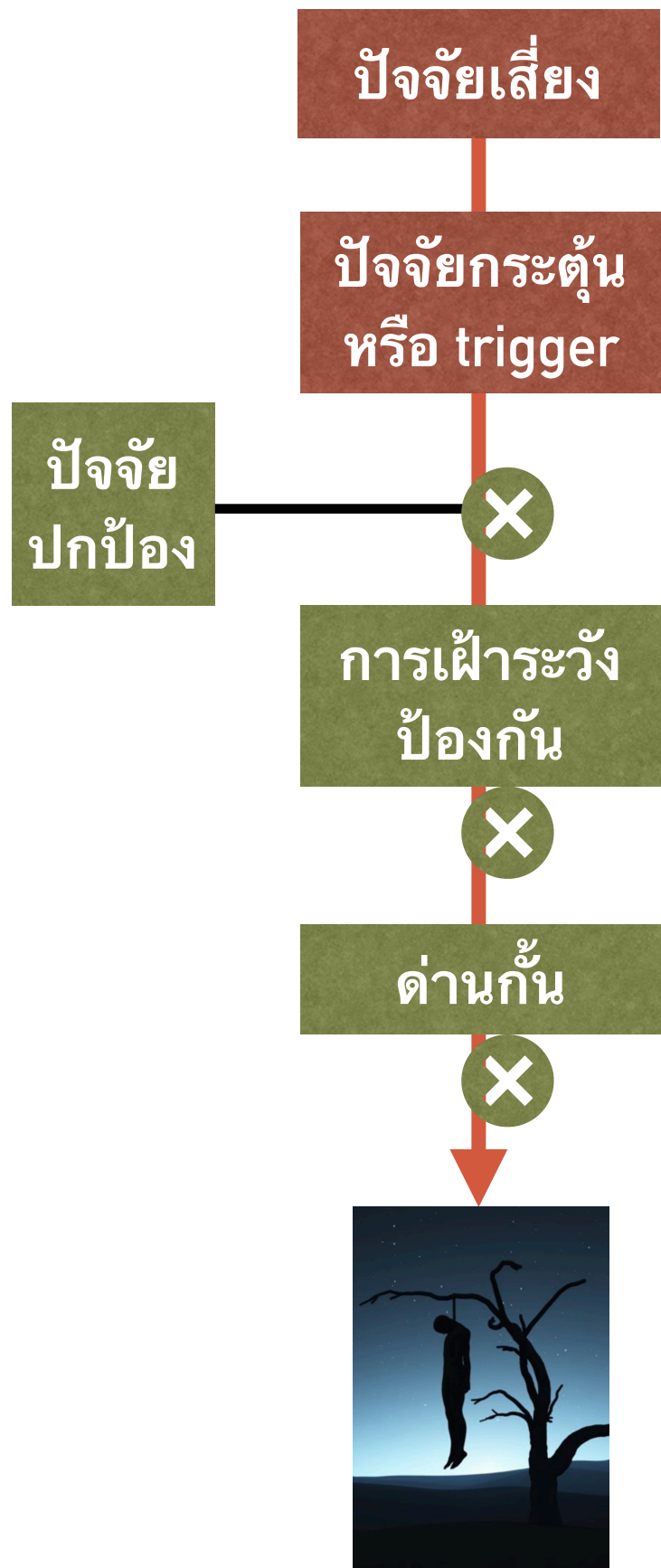

สมมุติฐานการฆ่าตัวตาย

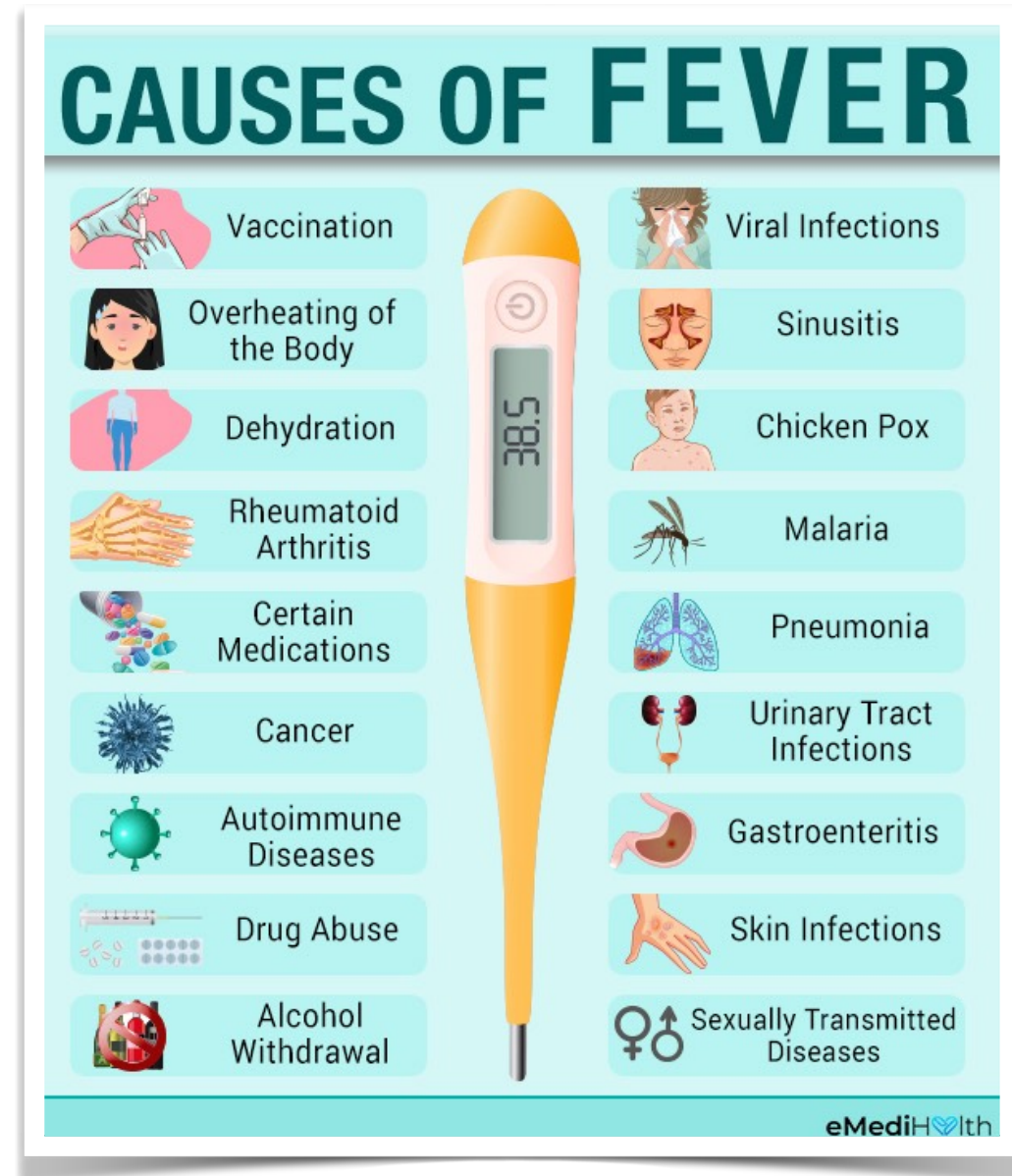
...เหตุปัจจัยของการฆ่าตัวตายในคนไทย

น.พ.ธรณินทร์ กองสุข M.D., M.Sc., M.Econ

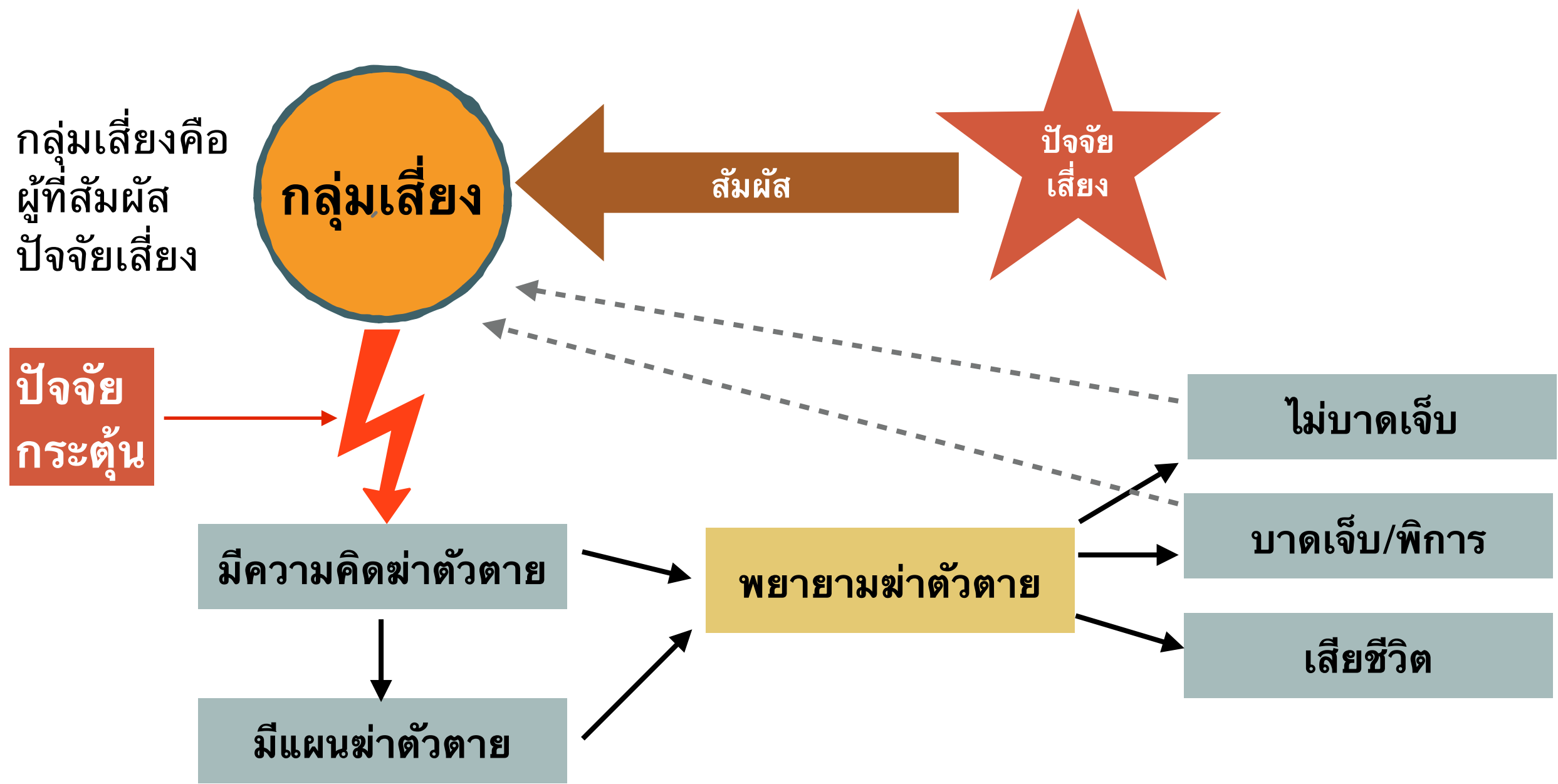
ฆ่าตัวตายไม่ใช่โรคจิตเวช และไม่ใช่เหตุบังเอิญ

- ไม่มีการรักษาที่เฉพาะ
- เกิดจากหลายเหตุปัจจัยรวมๆกัน
- การป้องกันแก้ไข ต้องมุ่งจัดการที่เหตุปัจจัย
- เช่นเดียวกับการมีไข้ ต้องหาโรคที่เป็นสาเหตุและรักษา มิใช่แค่ทานยาพาราเซตามอล

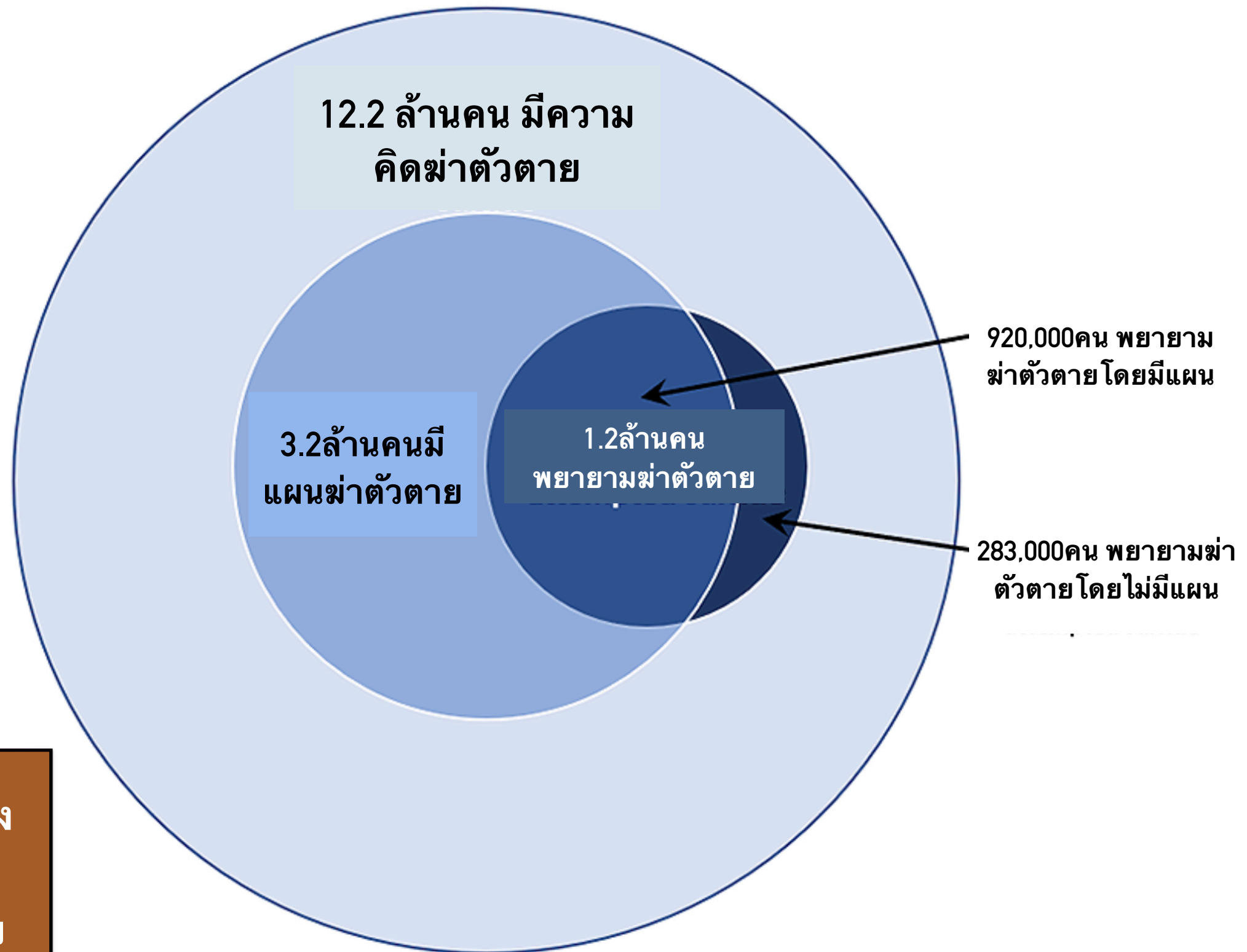

ธรรมชาติของการฆ่าตัวตาย (NATURAL HISTORY OF SUICIDE)

Past Year Suicidal Thoughts and Behaviors Among U.S. Adults (2020) ≡

Data Courtesy of SAMHSA

ความเชื่อมโยงกันระหว่าง

- ความคิดฆ่าตัวตาย
- การวางแผนฆ่าตัวตาย
- การพยายามฆ่าตัวตาย

ทำไมถึงฆ่าตัวตาย...

***** เราไม่เคยได้คำตอบที่แท้จริง ในผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จ**

(อาจมีคำตอบได้บ้างจากจดหมายลาตาย)

แต่มีคำตอบที่หลากหลาย ในผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย

เช่น...

หนีจากความทุกข์ ความเศร้าและความสิ้นหวัง

หลุดจากความเจ็บปวดทางกาย ทางใจ

ทนไม่ได้อีกกับการป่วยด้วยโรคที่น่ารังเกียจ

เป็นผลตามมาจากพิษของการใช้สารเสพติด

เป็นจากอาการทางจิต เสี่ยงสั่งหุแว่ว ประสาทหลอน หรืออาการหลงผิด

เป็นวิธีการของการแก้แค้น

เป็นวิธีการรักษาเกียรติและศักดิ์ศรี

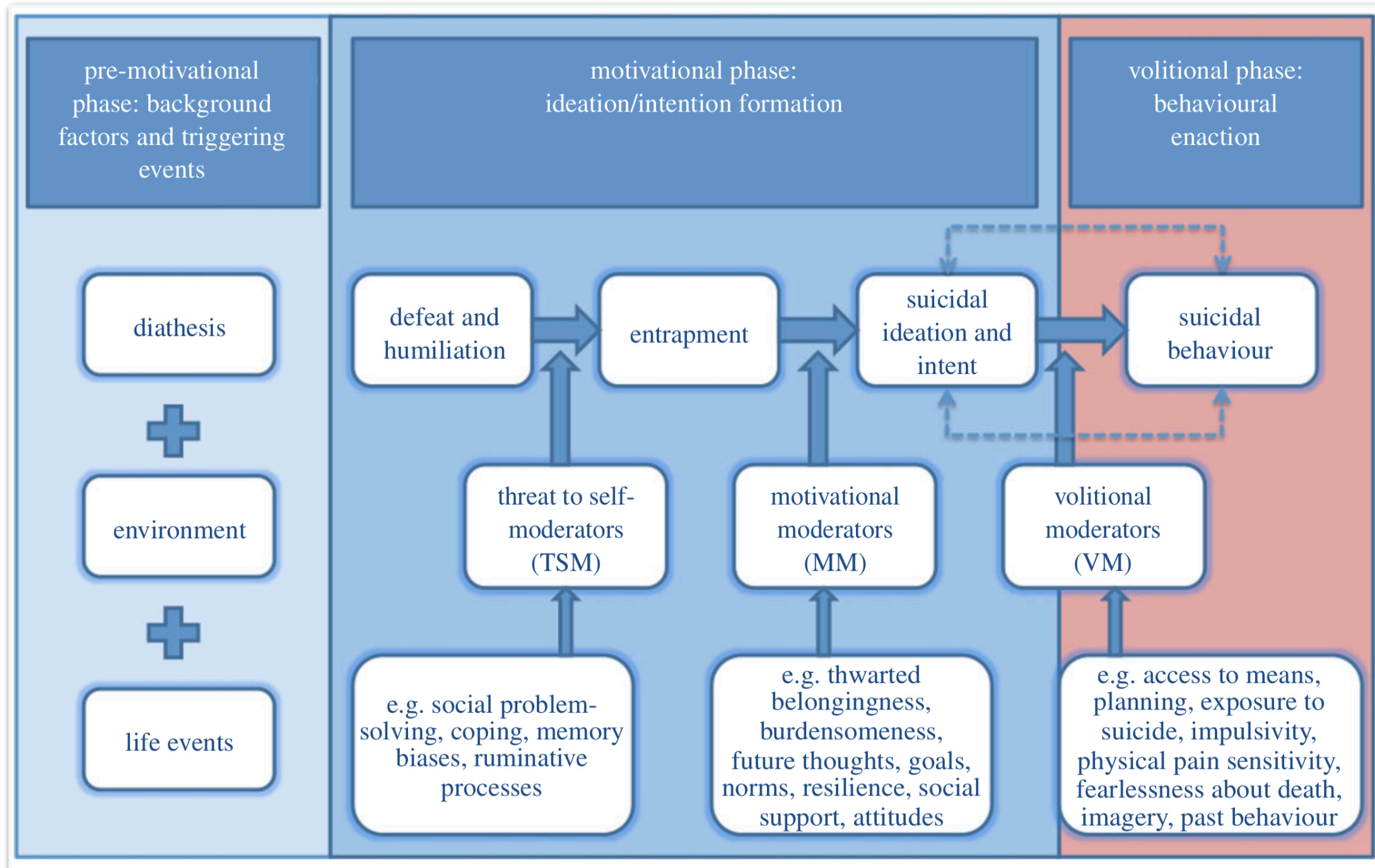
เชื่อว่าเป็นหนทางไปอยู่ร่วมกับคนรักที่จากไป

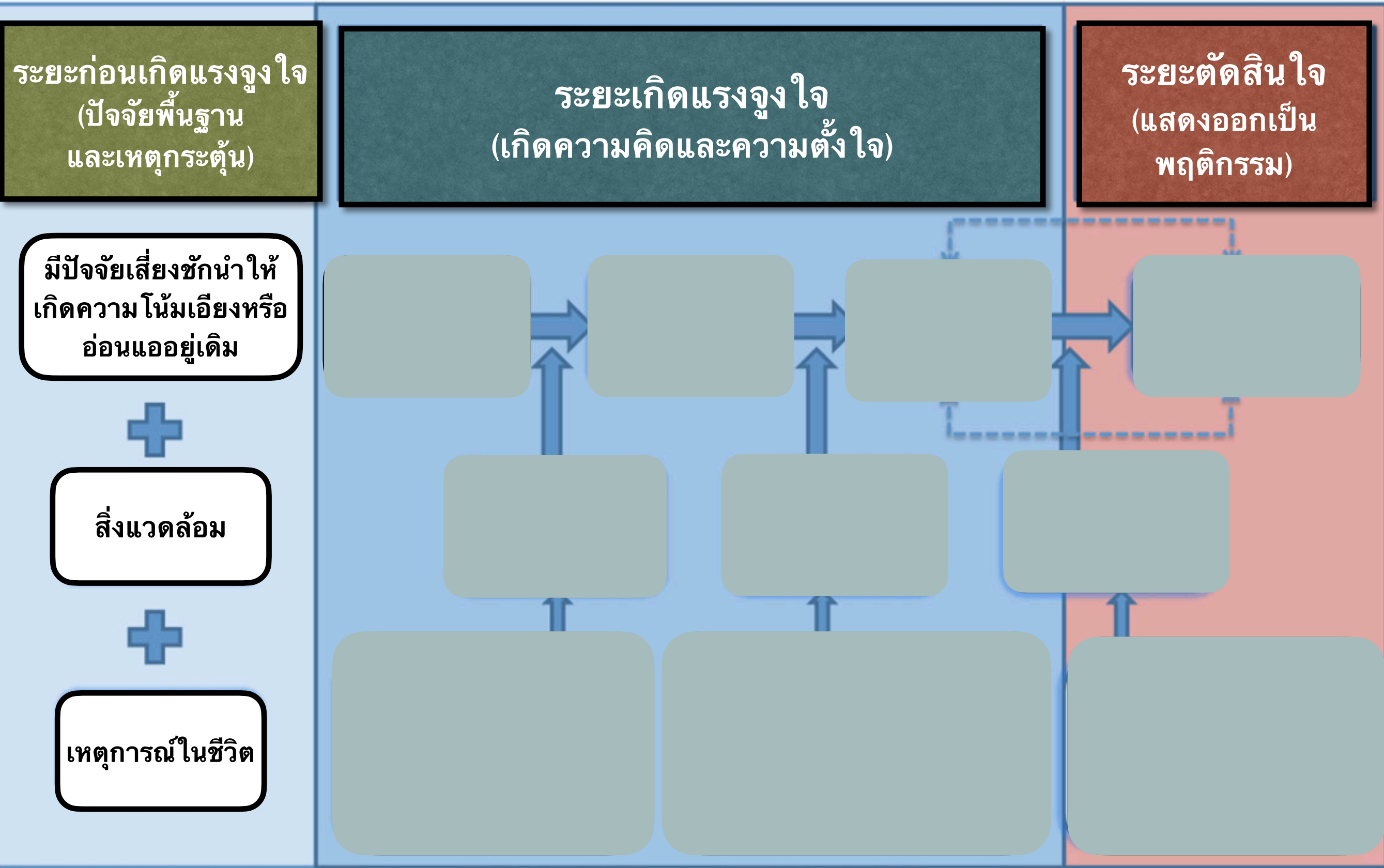
The Integrated Motivational-Volitional Model of Suicidal Behavior

Rory O' Connor

*Suicidal Behaviour Research Laboratory, Institute of Health & Wellbeing,
University of Glasgow, Glasgow, UK*

IMV MODEL อธิบายพฤติกรรมการฆ่าตัวตาย ของ RORY O' CONNOR

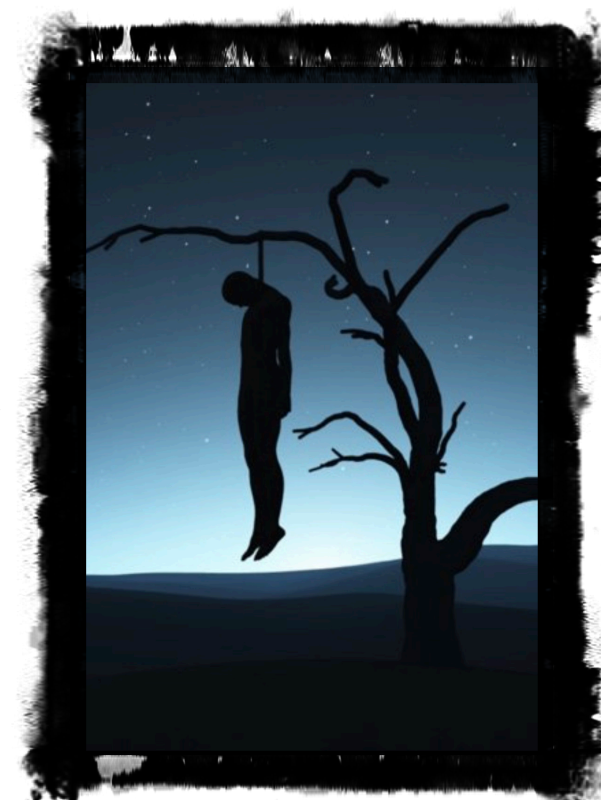
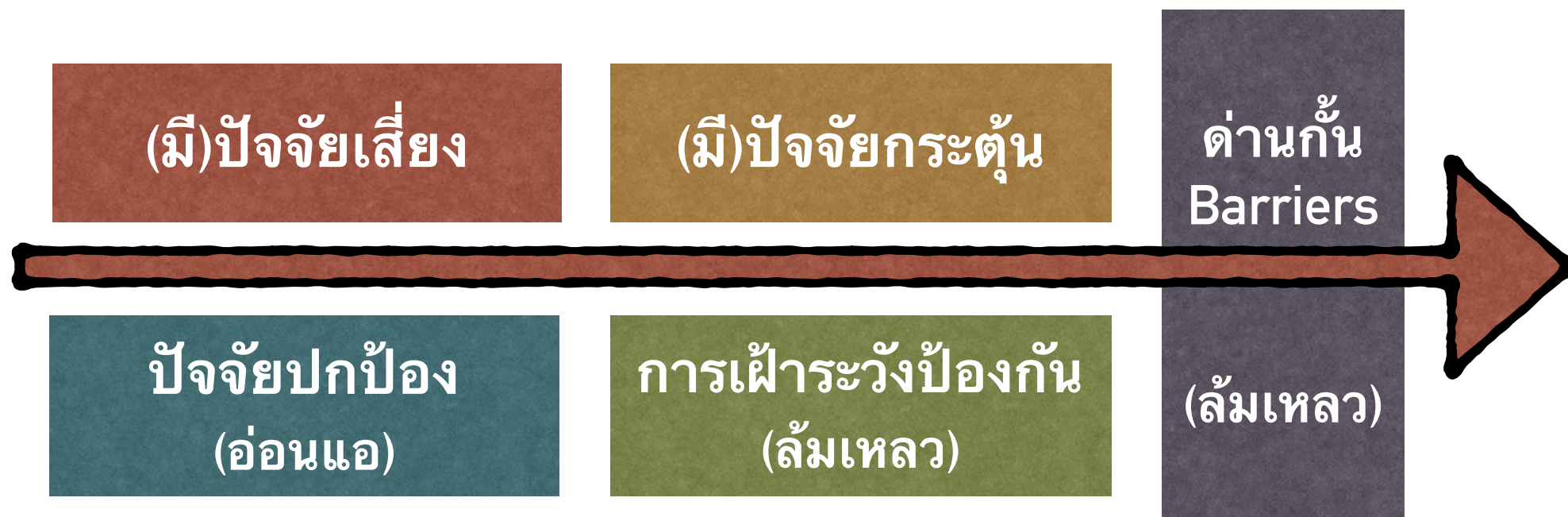
สมมติฐานในคนไทย
 อุบัติการณ์ฆ่าตัวตาย จะเกิดขึ้นเมื่อ
2 มี 2 ล้มเหลว 1 อ่อนแอ
 หากมีเพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง...
 จะไม่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย

แนวคิด

TK's 5Factors model of suicide ,2560

พฤติกรรมการณ์ฆ่าตัวตายจะเกิดขึ้นเมื่อ

1. มีปัจจัยเสี่ยง
2. มีปัจจัยกระตุ้น
3. ด้านกั้นล้มเหลว
4. การเฝ้าระวังล้มเหลว
5. ปัจจัยปกป้องอ่อนแอ

ภาพจาก <https://thenortheasttoday.com/tag/suicide/>

ปัจจัยเสี่ยง

1. โรคจิตเวช (ซึมเศร้า, จิตเภท, ไบโพลาร์, บุคลิกภาพผิดปกติ, ดัดการพนัน)
2. ติดสุราหรือสารเสพติด
3. โรคทางกายรุนแรง/เรื้อรัง
4. บุคลิกภาพหุ่นหันปล้นแล่น
5. ตนเองและคนในครอบครัวเคยฆ่าตัวตาย
6. Childhood trauma: ถูกละเลยทางกาย/ทางเพศ/ทางอารมณ์, physical/emotional neglect

ปัจจัยกระตุ้น

1. ประสบปัญหาชีวิตหรือมีเหตุการณ์วิกฤติ ที่คิดว่าพ่ายแพ้ล้มเหลวหรือรู้สึกอับอายขายหน้าร่วมกับความรู้สึกอับจนหนทาง
2. อาการทางจิตกำเริบ
3. พืชจากสารเสพติด
4. ขาดการฆ่าตัวตาย

ด้านกั้น Barriers

การควบคุม/
ป้องกันการ
เข้าถึงสารพิษ
วัสดุอุปกรณ์
ฆ่าตัวตาย

การปิดกั้น
หรือป้องกัน
สถานที่ที่ใช้
ฆ่าตัวตาย

ด้านกั้น Barriers

1. ฝึกล้างแค้นสัญญาณเตือนฆ่าตัวตาย
2. เข้าหา พูดคุยและรับฟัง
3. ประเมินสถานการณ์วิกฤตเร่งด่วนและตอบสนองอย่างฉับไว
4. ให้ความช่วยเหลือทันทีและส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ

การเฝ้าระวังป้องกัน

1. มีความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมว่าการฆ่าตัวตายเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง
2. ระบบบริการสาธารณสุขเข้าถึงได้ง่าย ดูแลต่อเนื่องจนหายทุเลา
3. ชุมชน: อยู่ในชุมชนที่เข้มแข็งช่วยเหลือเกื้อหนุนกันดี
4. ครอบครัว/กลุ่มเพื่อน: มีความผูกพันที่อบอุ่นแน่นแฟ้น
5. บุคคล: มีทักษะการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งและมีการปรับตัวที่ดี

ปัจจัยปกป้อง

แนวคิด

TK's 5Factors model of suicide, 2560

พฤติกรรมการณ์ฆ่าตัวตายจะเกิดขึ้นเมื่อ

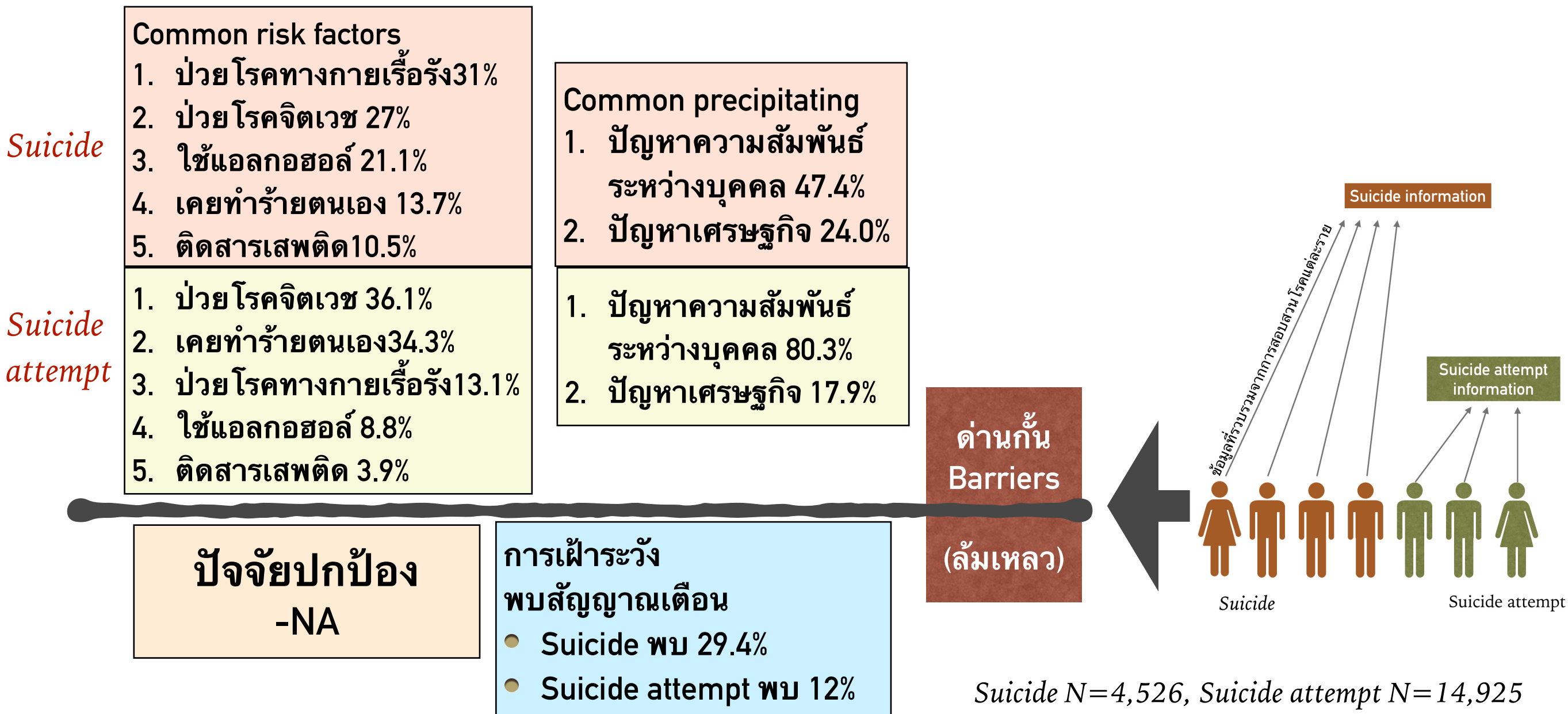
1. มีปัจจัยเสี่ยง
2. มีปัจจัยกระตุ้น
3. ด้านกั้นล้มเหลว
4. การเฝ้าระวังล้มเหลว
5. ปัจจัยปกป้องอ่อนแอ

ภาพจาก <https://thenortheasttoday.com/tag/suicide/>

เหตุปัจจัยการฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตาย ปีงบประมาณ 2566

ข้อมูลจาก รง506S ปีงบประมาณ 2566 (ตค65-กย66)

เหตุปัจจัยและวิธีการฆ่าตัวตาย(SUICIDE)ปีงบประมาณ 2566 (ข้อมูลจากการสอบสวนโรค)

โรคเรื้อรังทางกาย

- 1) ความดันโลหิตสูง 13.7%
- 2) เบาหวาน 6.8%
- 3) อื่นๆ 14.0% ได้แก่
ไขมันในเลือดสูง ,
ไทรอยด์, ต่อมลูกหมากโต

โรคทางจิตเวช

- 1) โรคจิตเภท 11.9 %
- 2) โรคซึมเศร้า 9.2 %
- 3) อื่นๆ 7.8 % ได้แก่
โรคจิตจากสาร วิตกกังวล

ปัจจัยเสี่ยง*

- 1.ป่วยโรคทางกายเรื้อรัง 30.8%
2. ป่วยโรคทางจิตเวช 29.1%
3. ติดสุรา 27.5%
4. เคยทำร้ายตนเอง 16.9%
5. หุนหันพลันแล่น 16.7%
6. คนในครอบครัวฆ่าตัวตาย 9.7%
7. childhood trauma 6.1%

ปัจจัยกระตุ้น

- 1.มีเหตุการณ์วิกฤตในชีวิต 57.7 %
- 2.อาการทางจิตกำเริบ 25%
- 3.พิษหรือฤทธิ์ยาเสพติด 20.9%
4. ทราบข่าวการฆ่าตัวตาย 5.9%

ด่านกั้น Barriers

- 1.ควบคุม/ป้องกัน
การเข้าถึงสารพิษ
และวัสดุอุปกรณ์
มีและเข้มแข็ง
2.9%

เพศชาย 80.4%(899คน)
สถานภาพ คู่ 40.6% (454คน)

วิธีการ

- ผูกคอ 85.7% (985คน)
- ใช้ปืน 5.2% (58คน)

แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน 30.2%
รับจ้าง 31.8%
เกษตรกร 14.0%

ปัจจัยปกป้อง

- มีความเชื่อเรื่องศาสนาและวัฒนธรรม ว่าการฆ่าตัวตาย
เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง 23.6 %
- การเข้าถึงบริการสุขภาพจิต 37.3%
- ชุมชนอยู่ในชุมชนที่เข้มแข็ง ช่วยเหลือ เกื้อหนุนกันดี
21.8%
- ครอบครัว/กลุ่มเพื่อน มีความผูกพันที่อบอุ่นแน่นแฟ้น
34.0%
- ความสามารถด้านทักษะการแก้ไขปัญหาและการปรับตัว
5.4%

การเฝ้าระวัง

- มีสัญญาณเตือน พบ 27.4%
- พุดบ่น /บอกลำไย 19.7%
 - แสดงออกทางพฤติกรรม 7.7%

- 2.ปิดกั้น/เฝ้าระวัง
ป้องกันสถานที่
มีและเข้มแข็ง
2.6%

*บางรายอาจมีปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยกระตุ้นมากกว่าหนึ่งปัจจัย
แหล่งข้อมูล :แบบรายงานการสอบสวนกรณีฆ่าตัวตายฯ ต.ค.65- ก.ย.66
(ณ วันที่ 28 พ.ย.66) N=1118 ราย

PRECIPITATING FACTORS หมวดวิกฤติชีวิตในกลุ่มฆ่าตัวตายสำเร็จ ปีงบ 2566

ลักษณะของวิกฤติชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
เกิดความขัดแย้งรุนแรงกับคนสำคัญในชีวิต (High conflict relationship)	216	19.3
เป็นหนี้ไม่สามารถจ่ายได้หรือถูกทวงให้อับอาย	172	15.4
ปัญหาสุขภาพที่รู้สึกอับอายหรือล้มเหลว	117	10.5
สูญเสียความสัมพันธ์กับคนสำคัญในชีวิต (loss of significant relationship)	70	6.3
ประสบความล้มเหลวในการทำงานเช่น ถูกเลิกจ้าง ขาดทุน ไม่ได้เลื่อนตำแหน่ง	25	2.3
มีคดีความที่มีโอกาสแพ้	23	2.1
ถูกตำหนิให้อับอาย	10	0.9
การถูกบูลลี่ (Bullying)	6	0.5
Violence relationship	3	0.3
ประสบความล้มเหลวในการเรียนเช่น สอบตกสอบ ไม่ได้ตามที่หวัง	1	0.09

จาก รายงานการสอบสวนกรณีฆ่าตัวตายสำเร็จ N=1,118